

Tři povzbuzení

Izajáš 55,6-13

„Všecko, co je ... psáno (v Písmu), bylo napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději,“ píše ap. Pavel (Ř 15,4). Slova Bible obsahují povzbuzení, které vede k naději. Povzbuzení a naděje je něco, co moc potřebujeme. Doléhá na nás stres doby. Dny letí v rychlém tempu, jsou bohaté na úkoly a události a vjemy. Neustálý kolo běh povinností, který vyčerpává síly. Pak cítíme jak moc potřebujeme, aby nás někdo povzbudil. Také dnešní text Písma z Izajáše 55. kapitoly je slovem Božího povzbuzení. To slovo zaznělo před mnoha staletími. Dělí nás od něj nejméně 2500 let. Ta slova tedy nezazněla přímo nám, ale nejprve starověkému Izraeli, který se nacházel v babylonském zajetí. Tedy časy a události notně vzdálení naší reality. Přece zde zaznívá povzbuzení, které je i nadčasové a které z hlubin dávnověku svítí i nám. Jistě by se čtený text dal vykládat různými způsoby. Já bych z něj dnes rád vynesl trojlístek povzbuzení, který nás může oslovit a naplnit nadějí.

1. povzbuzení: Bůh odpouští hříchy

To první povzbuzení, které zde slyšíme nám ukazuje, že i uprostřed naší lidské bídy a hříchu můžeme nalézt Boha a odpuštění. „Dotazujte se Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko. Svévolník ať opustí svou cestu, muž propadlý ničemností svoje úmysly; nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouští mnoho“ (v. 6-7). Toto slovo zaznělo Izraeli, který byl pro své hříchy rozptýlen ve vyhnanství v oblasti daleké Babylonie. A tento lid, který ztratil vše, co měl - a především prošel soudy, jimiž jej Bůh káral, tento lid slyší: „Hleďte Hospodina, dokud se dává najít, volejte ho, dokud je blízko.“ Možná v této výzvě cítíme určité napětí. Vnímáme ho v tom slovíčku „dokud“. Dokud lze Boha nalézt, dokud je blízko. Je to vlastně jisté časově vymezení. Znamená to, že přijde doba, kdy nebude možno Boha nalézt? Kdy nebude blízko? Tento varovný tón nemůžeme jen tak přejít. Bible je ve svém volání také naléhavým poselstvím. Ukazuje nám, abychom nepromarnili čas Boží milosti. Např. v listu Židům čteme: „Střežme se, aby o někom z vás neplatilo, že v čase, dokud zaslíbení trvá, promeškal vstup do Božího odpočinutí“ (Žd 4,1). Je to reminiscence na příběh Izraele, který vyšel z egyptského otroctví, ale nedošel do země zaslíbené mu Bohem. Pro svou nevěru zemřela celá ta generace v poušti. A Bible naléhá, aby člověk nepromeškal Boží volání. Aby jednou neodešel z tohoto světa a nesmířil se přitom s Bohem.

Slyšíme tedy i v tom dnešním slově tento varovný tón: „Hleďte Hospodina, **dokud** se dává najít, volejte ho, **dokud** je blízko.“ To slovo i se svou naléhavostí ovšem nemělo být strašákem - dalším v řadě, kterých má už tak člověk v životě dost. Je to především povzbuzení. Boha je možno nalézt, protože se dosud dává najít. K Bohu je možno volat, protože je dosud blízko. To chtěl prorok sdělit Izraeli, který o tom všem možná už velmi pochyboval. Prožíval přece chvíle Božího soudu. Babylonské zajetí bylo projevem velké Boží nevole k jejich hříchům. Nyní jsme ztraceni v moři národů. Jak to bude s námi dál? Jak tomu bude s Božím vztahem k nám? A Bůh svému lidu vzkazuje, že proběhlé soudy, jakkoli musely přijít, neznamenají konec.

„Svévolník ... nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouští mnoho.“ Hospodin svůj lid kárá, napomíná a soudí, ale nepřestává být jeho Bohem. Boží věrnost je vytrvalá. Jakkoli byly hříchy a selhání lidu Izraele těžké a lidsky nenapravitelné, Bůh má vždy naději. Otevírá hříšníkovi cestu. Zve k návratu k sobě. Hřích neznamená nikdy nic jiného, než že v něčem odejdeme od Pána Boha, že se mu vzdálíme. Jdeme svou vlastní cestou, na jejíž konci najdeme jen bolest a trápení. Nikdy ne pokoj. Ale je možno se vrátit k Bohu. „Nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním“. S jakou samozřejmostí prorok hovoří o Boží ochotě slitovat se a odpustit. I Kristovo evangelium nám chce povědět, že největším problémem už vlastně není hřích sám, ale hříšník, který odmítá se navrátit. Náš hřích vzal na sebe a nesl Kristus sám. Nesl jeho tíži i zavržení na dřevě kříže. Moc hříchu nad naším životem byla prolomena v Kristu. Bůh skrze něj nabízí člověku milost a odpuštění. Problém už není hřích jako takový. Problémem zůstává člověk, který odmítá nabídnutou Boží ruku. Je to trosečník, který od sebe odtahuje záchranný kruh, protože si myslí, že moře, ve kterém se topí není nebezpečné a že si s ním případně poradí nějak sám. Nechť se vrátí k Hospodinu, volá prorok - slituje se nad ním, vždyť odpouští mnoho.

To je první povzbuzení našeho textu. Povzbuzení v tom, že naše selhání, hříchy, prohry, nad námi nemusí mít osudovou moc. Je tu Bůh, který se dosud chce dát nalézt. Je tu Bůh, který se slitovává a chce nám odpustit. Je tu Bůh, který umí zcelit to, co jsme my rozbili. Někdy propadáme skepsi sami nad sebou. Víme, jak mnoho věcí jsme měli udělat jinak a neudělali, jak si neumíme vždy poradit se svými slabostmi a pokušeními, jak někdy i opakovaně podléháme v té samé věci. Ale nejsme v tom a na to sami. Bůh je blízko, Bůh se chce dát najít - vždy znovu. Vždyť i k nám přichází jako ten, kdo se slitovává a odpouští mnoho. Prorokovi na tom zvláště záleželo, aby to zdůraznil - Bůh je Bohem *mnohého* odpuštění.

Nelámejme proto ve svém hříchu nad sebou hůl, protože Bůh sám ji nad námi neláme. Neházejme flintu do žita, protože je tu ten, který obnovuje a sceluje.

2. povzbuzení: Boží slovo je věrné

Druhé povzbuzení se týká spolehlivosti Božích slov. Pro lepší pochopení toho, co chce říci, Pán Bůh svému lidu ukazuje na jevy v přírodě. A na nich ukazuje, že podobné je tomu s jeho slovem. Podobnou formu bude používat i Pán Ježíš. „*Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí*“ (v. 10). Vidíme v tomto přirovnání dešť a sníh. Jedním slovem vodu, která zde hraje roli závlahy. Když prší nebo padá sníh, má to jen jeden pohyb. Shora dolů. Nevrací se to zpátky nahoru. Zemská přitažlivost zde spolehlivě funguje. Díky tomu může země přijímat potřebnou vláhu shůry. A je-li zde vláha, pak je zde potom i zrno tomu, kdo seje a z něj chléb tomu, kdo jí. Jednou větou je tu popsán celý proces, který vede z mraků až k prostřenému stolu, na kterém je chléb dávající obživu.

Hospodin tento přírůstek použil jako příklad něčeho spolehlivého. Je to spolehlivý proces. Padne-li dešť, pak výsledkem je chléb. Tak to všechny zemědělské kultury dobře znaly a chápaly. Na samotném příkladě není nic zvláštního. Jen popisuje, jak to běžně v přírodě a lidské práci funguje. Je to ale jen přírůstek. Zvláštního významu nabude, když na jeho základě zazní hlubší poselství od Boha.

A to poselství zní takto: Právě tak, jak je spolehlivá úroda a chléb, když shora sestoupí vláha, právě tak spolehlivé (ba ještě více) je i to, co Hospodin vysloví: „*Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal*“ (v. 11). Shora, z oblaků, padá dešť a má to nějaký výsledek - přijde úroda. Shora, z nebe, také přichází slovo Hospodinovo. A i ono stejně, ba ještě více spolehlivě vykoná to, k čemu bylo posláno.

V této spolehlivosti Božího slova je opět velké povzbuzení. Žijeme ve světě, který je zahlcen slovy. Nedivíme se, že v takové atmosféře slovo ztrácí na své závažnosti. Řeči se vedou a voda teče. Mnoho se mluví, ale je to často prázdné. Nic by se celkem nestalo, kdyby to nebylo vysloveno. Zde k nám ovšem hovoří někdo, jehož slovo se nevrací s prázdnou.

Spolehlivost toho, co Bůh vyřkl je základem pro naši víru. O co jiného se ve své víře můžeme opřít, než o slovo Boží? O své náboženské zkušenosti, pocity a prožitky? Ty ale bývají vždy nějak nutně individuální. A někdy dokonce i zkreslené a zastřené naší lidskostí. V lidském duchovním prožitku není vždy bezpečné vodítko. Proto křesťané vždy vedle duchovní zkušenosti, zdůrazňují neustálý dialog a korekci biblickým svědectvím. Slovo Boží je základem, na který se můžeme s důvěrou zavěsit.

3. povzbuzení: Bůh vyvádí ze zajetí k pokoji

Jedno takové konkrétní slovo od Boha obdržel i Izrael v babylonském zajetí. Nacházíme ho v závěru dnešního textu: „*S radostí vyjdete a budete vedeni v pokoji*“ (v. 12). A zde zaznívá ono třetí povzbuzení. Bůh vyvádí ven ze zajetí. Bůh je připraven odpustit svému lidu, ujistí ho o spolehlivosti svých slibů a přidává jeden konkrétní výhled. Lid s radostí vyjde na cestu pokoje. Historicky vzato zde jde o návrat Židů z babylonského zajetí.

Bůh je ten, který dává východisko. I když se zkáza Izraele zdála být definitivní, Bůh připravuje nový začátek. Vše se zdálo být ztraceno. Doma je vše v troskách, lid je rozptýlen mezi národy. Vše trvá již desítky let. Přece však „*s radostí vyjdete*“. Toto slovo nám přináší povzbuzení, že Bůh nezná bezvýchodné situace. My je známe možná dobře. Někdy nevidíme řešení, nevidíme možnost změny, ztrácíme naději. Babylon byl velejší. Izrael se v něm utápěl jako kapka v moři. Náhle se ale tento kolos zhroutil pod náporom Peršanů. A nový král Kýros svým výnosem umožnil návrat Židů ze zajetí.

Bůh má pro nás vždycky východisko. A to i pro ty, kteří zde na světě o vše přišli a vše ztratili. Posledním východiskem, skrze které Boží lid vyjde, je přece Kristův návrat a příchod plnosti Božího království.

Přeji vám všem hojnost Božího povzbuzení i v tomto stále ještě novém roce. Povzbuzení v tom, že máme Boha, který odpouští mnoho, jehož slovo je stálé a věrné a který nezná bezvýchodné situace.